

Nr 15

Utlåtande i anledning av väckt motion om utarbetande av en plan för olika lösningar av en ombyggnad av riksdagshuset.

I en inom andra kammaren under nr 140 av herr *Dahlén m. fl.* väckt motion, som hänvisats till bankoutskottets förberedande handläggning, har hemställts att riksdagen måtte uppdraga åt riksgäldsfullmäktige att utarbeta plan för olika lösningar av en ombyggnad av riksdagshuset.

Beträffande motiveringen för yrkandet får utskottet hänvisa till motionen.

Över motionen har yttrande inhämtats från *fullmäktige i riksgäldskontoret*, som anfört följande.

Trångboddheten inom riksdagshuset är av gammalt datum. Gång efter annan har också vidtagits åtgärder för att inom den begränsade ram, som riksdagshusbyggnaden erbjuder, ernå ökade lokalutrymmen för tillgodoseende av de ständigt stigande anspråken härpå. I sådant hänseende må särskilt erinras om den genomgripande ombyggnad av riksdagshuset, som efter förslag av fullmäktige ägde rum under åren 1938—1942, varvid bl. a. en vindsvåning inreddes och nya trappor åt västra sidan byggdes. Vinsten härav blev en samlingslokal (lilla partilokalen), nya sammanträdesrum för utrikes- och bankoutskotten samt 34 konferens- och smårum, därav 24 på vinden och 10 i gamla trappuppgångarna åt väster. Bland andra åtgärder i nu ifrågavarande syfte må nämnas 1) tillskapande av ett större rum i attikvåningen genom sammanslagning av ett rum med vissa förrådsutrymmen (1948), 2) inredning av de två rum på södra taket, som nu disponeras av interparlamentariska gruppen (1950) och 3) inredning av ett nytt rum i norra vindskorridoren för Nordiska rådet (1956). Dessutom har några rum uppdelats genom mellanväggar. Bland omständigheter, som medfört en permanent försämring av rumsförsörjningen inom riksdagshuset, kan anföras, att större delen av entresolvåningen måst tagas i anspråk för debattprotokollen (vissa tidigare av stenograferna utnyttjade rum friställdes dock härigenom), samt att såväl statsrevisionen som Nordiska rådet beretts lokaler i riksdagshuset under de senare åren; normalt disponerar statsrevisionen sålunda 5 rum under våren och 8 rum under hösten samt Nordiska rådet 3 rum jämte visst förrådsutrymme. Statsrevisorerna och riksdagsbiblioteket har dessutom hos fullmäktige gjort framställningar om ytterligare lokalutrymmen, vilka endast i mycket begränsad utsträckning kunnat tillgodoses. Vad riksdagsbiblioteket beträffar synes emellertid dess lokalbehov komma att få en tillfredsställande lösning, sedan den av 1957 års riksdag under höstsessionen förordade centrala biblioteksdepån kommit till stånd.

För närvarande är situationen den, att alla inom riksdagshusbyggnaden tillgängliga lokalutrymmen är till fullo utnyttjade och att alltså ytterligare permanenta lokalanspråk icke kan tillgodoses. Det är knappast troligt, att man ens genom synnerligen omfattande och kostnadskrävande ombyggnadsarbeten kan inom den nuvarande huskroppen åstadkomma något mer betydande tillskott av nya lokaler, såvida icke samtidigt en fullständig omDispositionering av lokalerna sker. En sådan omDispositionering kan snart komma att aktualiseras, för den händelse förslag skulle framläggas av författningsut-

redningen om införande av ett enkammarsystem. Genom en författningsändring i denna riktning skulle självfallet riksdagshusets lokalfråga komma i ett nytt och radikalt förändrat läge. Att innan närmare klarhet vunnits i författningsfrågan verkställa en utredning i lokalfrågan, vid vilken man i så fall måste utgå från olika alternativ till författningsfrågans lösning, synes med hänsyn bl. a. till de stora kostnader, en sådan utredning skulle draga, icke lämpligt.

Fullmäktige kan sålunda för sin del icke tillstyrka bifall till den i ämnet väckta motionen.

Fullmäktige vill slutligen i detta sammanhang jämväl erinra om att fullmäktige till bankoutskottet under våren 1957 överlämnade ett av numera framlidne arkitekten N. G:son Friberg utarbetat förslag till generalplan för Helgeandsholmen, innefattande även riktlinjer för en ombyggnad och förändring av såväl riksdags- som riksbankshuset. Detta förslag bygger emellertid på den förutsättningen, att riksbanken skulle erhålla lokaler på annat håll och att riksdagen sålunda ensam skulle disponera byggnaderna på holmen. Fullmäktige förklarade sig också vid överlämnandet av generalplanen för sin del icke beredda att för det dåvarande förordade några mer genomgripande förändringar beträffande riksbankens byggnaderna på Helgeandsholmen.

Till utskottet har från *Riksdagstjänstemännens förening* inkommit en skrivelse, i vilken föreningen anmält, att de tjänstelokaler i riksdagshuset, vilka disponeras av första och andra kammarens stenografer, första kammarens kansli samt korrekturläsarna delvis är otillfredsställande. Lokalerna behöver enligt föreningens mening utvidgas, omdisponeras och delvis omöbleras.

Utskottet delar motionärernas uppfattning att lokalfrågorna inom riksdagshuset för närvarande icke är lösta på ett tillfredsställande sätt. Trångboddheten är sålunda framträdande. Likväl kan utskottet icke biträda motionärernas förslag om att riksgäldsfullmäktige skulle få i uppdrag att utarbeta planer för olika lösningar av en ombyggnad av riksdagshuset. Ett sådant arbete bör såsom fullmäktige själva anfört anstå till dess att klarhet vunnits i författningsfrågan. Utskottet hemställer därför,

att motionen II: 140 icke må till någon riksdagens åtgärd föranleda.

Stockholm den 18 mars 1958

På bankoutskottets vägnar:

F. BOO

Närvarande:

från första kammaren: herrar Boo, Fahlander*, Mogård*, Domö, Krügel, Mannerskantz och Danmans;

från andra kammaren: herrar Sköldin, Larsson i Julita, Regnéll, Andersson i Ronneby, Carlsson i Tibro, Persson i Appuna, Svensson i Stenkyrka och Boija.

* Ej närvarande vid justeringen.